

Porin kaupunki
Porin metsäohjelman valmisteluryhmä

PORIN LUONTOYHDISTYSTEN LAUSUNTO PORIN KAUPUNGIN METSÄOHJELMAN LUONNOKSESTA 3.10.2024

Hienoa, että metsäohjelman rakentaminen on edennyt luonnosvaiheeseen. Juuri tällaista kansalaiset ovat kaivanneet, ja ohjelmassa on paljon kehuttavaa. Kunnilla on lakivelvoite luonnon monimuotoisuuden suojelusta, miksi kuntien oletetaan toimivan (niin valtio kuin kansalaiset olettajina) esimerkkeinä ja edelläkävijöinä (metsä)luonnon suojelussa.

Siksi on pieni pettymys, että taloudellinen tarkastelu on niin vahvasti esillä tässä luonnoksessa. Tämähän on metsästrategia, ei metsätaloussuunnitelma. Neljä muuta sektoria viidestä (virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus, ilmastotavoitteet ja vesiensuojelutavoitteet) saavat pintapuolisemman tarkastelun. Mutta seuraavissa versioissa tilanne varmasti paranee.

Metsien hiilitaseesta

Metsäpalveluorganisaatiot, kuten konsulttina käytetty Tapio Palvelut Oy, ovat myös metsätalouden edunvalvojia, joten ennalta-arvattavasti ne suosittelevat hakkuiden lisäämistä. Tässäkin ohjelmassa annetaan ymmärtää virheellisesti, että metsien vanhetessa metsiä tulisi hakata enemmän hiilinielun kasvattamiseksi, jotta maailma pelastuisi. Metsäohjelman laskelmissa ei ole laskettu itse hiilitaseen kehitystä vaan ainoastaan hiilensidontakyvyn ylläpitoa eli hiilinielun nopeutta. Differentiaalilaskenta ei ole metsätalouden vahvaa osaamista. Metsäohjelmassa on siis käytetty väärää indikaattoria.

Perustelut: Hakkuut kiistatta heikentävät metsien hiilitasetta. Tänään hakattu 80-vuotias metsä on Suomen hiilipäästö, kestää toiset 80 vuotta ennen kuin metsässä on sitoutuneena taas yhtä paljon hiiltä. Suomessa ja Porissa hakatusta puuston hiilestä (käyttömuotoina energiapuu, paperi, kartonki, hakkuutähteet) yli 90% päätyy ilmakehään kahdessa vuodessa. Lisäksi on huomioitava metsämaaperän hiilitase, mikä on yhtä merkittävä kuin puustonkin. Nämä päästöt on huomioitava Porin metsien hiilitaseessa.

Metsän hiilidynamiikkaa hieman yksinkertaistaen sen ilmastovaikutusten kannalta ihanteellisin tilanne on hiiltä ja siis myös puuta, lahoa ja elävää, täynnä oleva metsä, jolloin hiilivarasto on suuri mutta hiilinielu on hyvin pieni. EU:n päästövaatimuksissa esitetty nielun määrä kertoo vain sen vauhdin, millä tätä ihannetilannetta pitäisi lähestyä. Nielun määrä ei siis kerro mitään siitä, missä määrin metsä hillitsee ilmakehän lämpenemistä. Sen kertoo sen sijaan metsän hiilivarasto, ja suuri hiilinielu parantaa metsän ilmastovaikutusta nopeasti, pieni nielu hitaasti.

Mutta jos metsää ei hakata lainkaan, hiili pysyy metsän puissa, niin kuolleessa kuin elävässä, sekä metsämaassa – eikä tuprua ilmakehään.

Ja mitä enemmän metsässä on puuta = hiiltä, sitä vähemmän hiiltä on ilmakehää lämmittämässä. Ilmakehässä puun hiili on kuin hella lämmittäen ilmakehää aina. Metsän ilmastovaikutusta ei lasketa hiilidioksiditonneina vaan lämmityskilowatteina!

1. Porin metsäohjelman laskentatuloksiin metsänhoidon valintojen tueksi tulee ehdottomasti lisätä laskelma metsien hiilitaseesta eli metsien hiilivaraston muutosten tarkastelu. Vasta tämän jälkeen tehtäköön hakkuutavoitteiden tarkastelu.
2. Koska turvemaiden metsät ovat päästöjen kannalta ongelmallisimpia hiilipäästöjen tupruttajia, tulee Porin kaupungin metsätaloudessa luopua avohakkuista turvemaidella (ojikot, turvekankaat) ja siirtyä pysyvästi jatkuvan kasvatuksen menetelmien käyttöön.

Virkistyskäyttötavoitteet

Metsäliikunnan terveydelliset vaikutukset ovat kiistattomat. Koska hakkuutoiminta on ristiriidassa terveysvaikutusten kanssa, on metsänkäytön taloudellisten hyötyjen/haittojen arvioimiseksi ilman muuta

3. laskettava hakkuutulojen rinnalle myös metsien virkistyskäytölle taloudellinen arvo.

Lienee kohtuullista arvioida yhden metsäkävelyn arvoksi elokuva- tai uimahallilipun hinta. Jäämme odottamaan tällaista arviota ja vertailua.

Osa kansalaisista on niin pahasti luonnosta vieraantuneita, että he pelkäävät metsän pimennossa ”vaanivia” peikkoja, maahisia ja susia. He vaativat ulkoilupolkujen tuntumasta tiheikköjen raivausta. Joku pelkää taivaan putoavan sekä metsän suurten puiden kaatuvan niskaansa.

4. Metsäohjelmassa on otettava selvä kanta siihen, että virkistysmetsissä taikka suojelumetsissä ei lähdetä raivaustoimiin vähemmistön harhaisilla näkemyksillä (toisin kuin puistoissa).

Luonnonsuojelutavoitteet

Viittaamme Porin kaupungin julkilausumaan 11.9. 2024.

Koska hakkuutulot eivät ole mitenkään ratkaisevia kaupungin taloudelle, on ilman muuta selvää, että

5. Porin kaupunki sitoutuu toteuttamaan metsätöitä (hakkuutyöt ja suuremmat raivaustyöt) vain syys- ja talvisaikaan. Touko-heinäkuun lisääntymiskausi rauhoitetaan luonnolle.

Tämähän oli vallitseva käytäntö metsätaloudessa vielä sukupolvi sitten. Kaupungilla ei ole kuolettavana kalliita metsäkoneita. Annamme pesimärauhan metsien ja rantojen eläimille. Kesähakkuista luopuminen oli varmaan jäänyt epähuomiossa pois ohjelmaluonnoksesta. Näin Porin kaupunki osoittaa ryhdikkäästi mallia muille metsätoimijoille.

Porissa 6. marraskuuta 2024

Janne Lampolahti

Suomen Luonnonsuojeluliitto Pori r.y.
varapuheenjohtaja Janne Lampolahti
lampolahtijanne@gmail.com
puh. 045 270 7400

Rane Olsen

Porin Lintutieteellisen Yhdistys r.y.
puheenjohtaja Rane Olsen

Lausunnon laatijoista Lampolahti on kolmannesvuosisadan ajan luennoinut metsäekologiasta sekä opettanut metsäbiologiaa korkeakouluissa ja metsäopistoissa metsäbiologian lehtorina.